

7/6162

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/417/593
Konu : Yazılı soru önergesi

06/02/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 25/12/2008 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-10537 sayılı yazı,
b) 09/01/2009 tarihli ve 1/1 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Diyarbakır Milletvekili Akın Birdal tarafından Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6162 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.


Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.KGM.0.00.00.03/silinmesin
Konu : Yazılı soru önergesi

06/02/2009

Sayın Akın BİRDAL
Diyarbakır Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/6162 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun, 30/04/2008 tarihli ve 5759 sayılı Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1. maddesiyle değişik "Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılama" kenar başlıklı 301. maddesinde,

"(1) Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Türkiye Büyük Millet Meclisini, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini ve Devletin yargı organlarını alenen aşağılayan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Devletin askerî veya emniyet teşkilatını alenen aşağılayan kişi, birinci fıkra hükmüne göre cezalandırılır.

(3) Eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz.

(4) Bu suçtan dolayı soruşturma yapılması, Adalet Bakanının iznine bağlıdır."

Hükmünün yer aldığı malûmlardır.

Türk Ceza Kanununun 301. maddesinde yapılan değişiklik sonunda, bu maddede düzenlenen suçun soruşturulması Adalet Bakanının iznine tâbi kılınmıştır.

II- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 10. maddesinin ikinci fıkrasıyla ilgili olarak, düşünce ve ifade özgürlüğünün, sadece toplumda beğenilen, kabul gören, zararsız veya kayıtsızlık içeren bilgiler veya fikirler için değil, aynı zamanda kırııcı, şok edici veya rahatsız edici olanlar için de geçerli sayıldığını ve demokratik bir toplumun olmazsa olmaz unsurlarından çok sesliliğin, tolerans ve hoşgörünün gereği olduğunu belirten yorumu;

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 10. maddesinde yer alan, ifadeyi açıklama özgürlüğünün sınır tanımayan bir değere sahip olması ve böyle bir özgürlüğün halkın büyük bir kesimini rahatsız etse dahi koruma kapsamında kalması;

Yargıtay ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları doğrultusunda ağır, sert veya incitici nitelikte de olsa eleştiri hakkının kullanıldığı durumlarda kişiye yaptırım uygulamayacağı kriteri;

Anayasanın, "Düşünce ve kanaat hürriyeti" kenar başlıklı 25. maddesi, "Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti" kenar başlıklı 26. maddesi; 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun, "Hakkın kullanılması ve ilgilinin rızası" başlıklı 26. maddesi ile 301. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "Eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz" hükümleri;

Esas alınmak suretiyle, Anayasa tarafından güvence altına alınan ifade özgürlüğü gereğince, bir kısmında ise sözlerin muhataplarına yönelik olması gerekçesiyle genel hükümler uyarınca işlem yapılması gerektiğinden soruşturma izni verilmemektedir.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

III- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 9 ve 10. maddelerinin hükümleri çerçevesinde, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları ile Yargıtay kararları nazara alınarak, söz ya da ifadelerin eleştiri sınırlarını aşarak şiddeti açıkça teşvik etmesi veya nefret ya da kin duygusunu aşılması durumlarında, soruşturma izni verilmektedir.

IV- Türk Ceza Kanununun 301. maddesinin 5759 sayılı Kanunla değiştirilmesinden sonra, çeşitli Cumhuriyet başsavcılıklarından Bakanlığımıza gönderilen dosya sayısının, 30/01/2009 tarihi itibarıyla toplam 586 olduğu; 70 dosya hakkında soruşturma izni verildiği; 403 dosya hakkında soruşturma izni verilmediği; 113 dosyanın işlemlerinin devam ettiği; izin verilen 70 dosyanın 32'sinde suçun basın yoluyla ya da basın açıklaması şeklinde işlendiğinin, 38'inde ise alenî hakaret şeklinde işlendiğinin tespit edildiği;

İzin talebiyle Bakanlığımıza gönderilen dosya sayısındaki fazlalığın, 5759 sayılı Kanun değişikliğinden önce açılan ve devam etmekte olan davalar hakkında da mahkemelerce durma kararı verilmesinden ve izin talebiyle Bakanlığımıza intikal ettirilmesinden kaynaklandığı;

Bakanlığımız kayıtlarından anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.



Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan